

ISSN 1728-5461

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ

«Тарих және саяси-әлеуметтік ғылымдар» сериясы,
Серия «Исторические и социально-политические науки»,
Series «Historical and socio-political sciences»

№2(69), 2021

Алматы, 2021

Абай атындағы
Қазақ ұлттық педагогикалық
университеті

ХАБАРШЫ

«Тарих және саяси-әлеуметтік
ғылымдар» сериясы,
№2(69), 2021

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2000 ж. бастап шығады

Бас редактор
т.ғ.д. **Ғ.Қ. КЕНЖЕБАЕВ**

Редакция алқасы:
т.ғ.д., проф. **М.Қ. Қойгелдиев**

(бас ред. орынбасары),

т.ғ.к., доц. **Р.Р. Оспанова,**

т.ғ.к., доц. **Т.Т. Далаева**

(жауапты хатшылар),

т.ғ.д., проф. **Х.М. Әбжанов,**

т.ғ.к., проф. **Б.С. Жұмағұлов,**

PhD, проф. **Вирджиния Мартин**
(АҚШ),

PhD, проф. **Клаудиа Чанг** (АҚШ),
т.ғ.д., проф. **Қара Әбдіақап**

(Түркия),

т.ғ.д., проф. **О.Д. Осмонов**

(Қырғыз Республикасы),

т.ғ.д., проф. **В.М. Козьменко**

(Ресей Федерациясы),

т.ғ.д., проф. **Қ.Т. Жұмағұлов,**

проф. **М.Майер** (Германия),

т.ғ.д., проф. **А.Б. Соколов**

(Ресей Федерациясы),

т.ғ.д. **Томохико Уяма** (Жапония),

т.ғ.д., проф. **Т.Ходжаоглы** (Түркия),

т.ғ.д., проф. **Ғ.М. Қарасаев**

© Абай атындағы

Қазақ ұлттық педагогикалық
университеті, 2021

Қазақстан Республикасының
мәдениет және ақпарат
министрлігінде
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген
№10102 - Ж

Басуға 30.06.2021 қол қойылды.
Пішімі 60x84 ¹/₈. Көлемі 21.5 е.б.т.
Таралымы 300 дана.
Тапсырыс 199.

050010, Алматы қаласы,
Достық даңғылы, 13.
Абай атындағы ҚазҰПУ

Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

М а з м ұ н ы С о д е р ж а н и е C o n t e n t

ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТАРИХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ SOCIAL AND ECONOMIC HISTORY

Қойгелдиев М.Қ. Эмиссарлар институты..... 5
Koigeldiev M.K. Institute Of Emissaries

Мәми А.Т., Дүкенбаева З.О., Номогоева В.В. Посткеңестік
Қазақстандағы нарықтық жаңару..... 17
Mami A.T., Dukenbayeva Z.O., Nomogoeva V.V. Market updates
in post soviet kazakhstan

Мырзатаева З.Б. СССР НКВД-МВД №348 жапон әскери
тұтқындарының лагері және Ащысай полиметалл комбинаты
тарихынан..... 23
Myrzatayeva Z.B. From the history no. 348 of the camps of
japanese prisoners of war of the NKVD-Ministry of Internal Affairs
of the USSR and Ashchysay Polymetallic Plant.

Dzhakipova T.U. History of forced residence in eastern Kazakhstan
in the 1930 s. 33
Джакипова Т.У. Шығыс Қазақстандағы 1930 жылдардағы
күштеп қоныс аударту тарихы аясында

Сарсембаева Г.А. Особенности рождаемости казахского
населения в современный период и формирование новых
трендов демографического развития..... 40
Sarsembaeva G.A. Features of the birth rate of the kazakh
population in the modern period and the formation of new trends in
demographic development

Джанпеисова М.М. Кино как культурный фактор истории.
Шакен Айманов, «Земля отцов» («Атамекен»)..... 48
Janpeissova M.M. Cinema as a cultural factor of history. Shaken
Aimanov, “The Land of Fathers” (“Atameken”)

Жұмағұлов Б.С., Салқынбек Д.И., Ермұқанов Е.Н. Еліміздегі
1921-1922 жылдардағы аштық: себебі мен салдары..... 61
Zhumagulov B.S., Salkynbek D.I., Ermukanov E.N. Famine in the
country in 1921-1922: causes and consequences

ЖАЛПЫ ТАРИХ ВСЕОБЩАЯ ИСТОРИЯ GENERAL HISTORY

Шахбазов Т. (Азербайджанская Республика). О некоторых
вопросах этнодемографических процессов в северном
Азербайджане в XIX веке..... 69
Shahbazov T. (Republic of Azerbaijan). On some aspects of ethno-
demographic processes in north Azerbaijan in the 19th century

Казахский национальный
педагогический
университет имени Абая

ВЕСТНИК

Серия «Исторические
и социально-политические науки»,
№2(69), 2021

Выходит с 2000 года.
Периодичность – 4 номера в год

Главный редактор
д.и.н. Г.К. КЕНЖЕБАЕВ

Редакционная коллегия:
д.и.н., проф. М.К. Койгелдиев,
(зам. гл. редактора),
к.и.н., доц. Р.Р. Оспанова,
к.и.н., доц. Т.Т. Далаева
(ответ. секретари),
д.и.н., проф. Х.М. Абжанов,
к.и.н., проф. Б.С. Жумагулов,
PhD, проф. Вирджиния Мартин
(США),
PhD, проф. Клаудиа Чанг (США),
д.и.н., проф. Кара Абдиуакап
(Турция),
д.и.н., проф. О.Д. Осмонов
(Кыргызская Республика),
д.и.н., проф. В.М. Козьменко
(Российская Федерация),
д.и.н., проф. К.Т. Жумагулов,
проф. М.Майер (Германия),
д.и.н., проф. А.Б. Соколов
(Российская Федерация),
д.и.н., Томохико Уяма (Япония),
д.и.н., проф. Т.Ходжаоглы (Турция),
д.и.н., проф. Г.М. Карасаев

© Казахский национальный
педагогический университет
имени Абая, 2021

Зарегистрировано
в Министерстве культуры и
информации
Республики Казахстан
8 мая 2009 г. №10102-Ж

Подписано в печать 30.06.2021.
Формат 60x84 1/8.
Объем 21.5 уч.-изд.л.
Тираж 300 экз. Заказ 199.

050010, г. Алматы,
пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»
Казахского национального
педагогического
университета имени Абая

САЯСИ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ТАРИХ
ПОЛИТИЧЕСКАЯ И СОЦИАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ
POLITICAL AND SOCIAL HISTORY

Акбаева Л.Н., Акбаева А.Н. Социально-ценностная иерархия
животных в казахском традиционном обществе..... 77
Akbaeva L.N., Akbaeva A.N. Social-value hierarchy of animals in
kazakh traditional society

Утешова А.С., Айтказина М.М. Мультикультурализм
ұғымының қалыптасу тарихы..... 84
Uteshova A.S., Aytkazina M.M. The history of the formation of the
concept of multiculturalism

Столярова Э.О. Досуговые предпочтения современной
казахской молодежи..... 91
Stolyarova E. O. Leisure preferences of modern kazakh youth

ДЕРЕКТАНУ ЖӘНЕ ТАРИХНАМА
ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И ИСТОРИОГРАФИЯ
SOURCE AND HISTORIOGRAPHY

Александрович Е.А. (Республика Беларусь) Документы архива
министерства иностранных дел республики Беларусь как
важный источник по изучению развития Белорусско-
Казахстанских отношений в 1995-2009 гг. 98
Aleksandrovich E.A. (Republic of Belarus) Documents of the
archive of the ministry of foreign affairs of the republic of belarus as
an important source for studying the development of Belarusian-
Kazakhstan relations in 1995-2009

АРХЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ
АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОЛОГИЯ
ARCHAEOLOGY AND ETHNOLOGY

Асымова Д. XX ғ. гендерлік мәдени бейнелердің
репрезентациясы: Шымкент қаласы мысалында..... 105
Assymova D. Representation of gender cultural images of the XX
century: on the example of shymkent city

Ломан В.Г. Қарағанды облысындағы доңғал қонысын зерттеу..... 110
Loman V.G. Research of the dongal settlement in the karaganda region

Ярыгин С., Умарходжиев А., Ильдериakov Н. Таусамалы
обалы қорымының №33 и 34 обаларын зерттелуі..... 118
Yarygin S., Umarkhojiyev A., Ilderyakov N. Researchs of kurgans
no. 33 and 34 at the burial grave of tausamaly

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАР
ПЕРСОНАЛИИ
PERSONALITY

Zhanabayev K., Turgenbayeva A.Sh., Islyamova U.A.
Ch.Ch. Valikhanov about the language and style of the turkic epic..... 125
Жаңабаев Қ., Түргенбаева А.Ш., Ислямова У.А.
Ш.Ш. Уәлиханов және сөз өнерінің ауызша теориясы

Sarsenbaev A.B., Abdiraimova A.S. Tuńǵysh temirjolshy..... 139
Sarsenbaev A.B., Abdiraimova A.S. First railway engineer

Abay Kazakh National Pedagogical
University

BULLETIN

Series «Historical and socio-political
sciences» №2(69), 2021

Periodic – 4 issues/year
Published since 2000

Editor-in-chief:
doctor of historical sciences
G.K. KENZHEBAYEV

Editorial staff:
Koigeldiyev M.K. *doctor of historical sciences, professor*
(editorial-in-chief's assistant),
Ospanova R.R. *candidate of historical sciences, associate professor,*
Dalaeva T.T. *candidate of historical sciences, associate professor,*
(responsible secretary),
Abzhanov Kh.M. *doctor of historical sciences, professor,*
Zhumagulov B.S. *candidate of historical sciences, professor,*
Virginia Martin. *professor, PhD (USA),*
Claudia Chang *professor, PhD (USA),*
Kara Abdihakap *doctor of historical sciences, professor (Turkey),*
Osmonov O.D. *doctor of historical sciences, professor (Kirgistan),*
Kozmenko B.M. *doctor of historical sciences, professor (Russian Federation),*
Zhumagulov K.T. *doctor of historical sciences, professor,*
Mayer M. *doctor of historical sciences, professor (Germany),*
Sokolov A.B. *doctor of historical sciences, professor (Russian Federation),*
Tomokhiko Uyama *doctor of historical sciences (Japan),*
Khodjaogly T. *doctor of historical sciences, professor (Turkey)*
Karasayev G.M. *doctor of historical sciences, professor*

Abai Kazakh National Pedagogical
University, 2021

Registered in the Ministry of culture and
information of the Republic of
Kazakhstan, May, 8, 2009
№10102-ZH

Signed for print 30.06.2021
Format 60x84 ¹/₈.
Volume 21.5 уч.-изд.л. Issue 300.
order 199.

050010, Almaty
Abai KazNPU, 13 Dostyk av.
«Ulagat» publishing house
Abai Kazakh National Pedagogical
University

Буканова Р.Г. (г. Уфа, Российская Федерация) Заки Валиди
Тоган: прошлое и настоящее..... 148
Bukanova R.G. (Ufa, Russian Federation) Zaki Validi Togan: past
and present

Шашаева Г.Қ., Джолдыбаева У.М. Ж.Молдабеков
мұрасындағы рухани құндылықтар жүйесі..... 156
Shashaeva G.K., Dzholdybayeva U.M. The system of spiritual
values in the heritage of Zh.Moldabekov

ЖАС ҒАЛЫМДАР ЗЕРТТЕУЛЕРІ
ИССЛЕДОВАНИЯ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ
RESEARCH OF YOUNG SCIENTISTS

Сәрсенбаев Б., Боздақова Ш.А. Қазақ-қырғыз қарым
қатынастарындағы киелі және тарихи жерлердің маңызы..... 166
Sarsenbaev B., Bozdakova Sh.A. Significance of sacred and
historical sites in kazakh-kyrgyz relations

Білім және ғылым саласында қадағалау және аттестациялау жөніндегі комитеттің 2005 ж. №476 «Диссертациялардың негізгі ғылыми нәтижелерін жариялайтын басылымдар тізбесіне» 2003 ж. 26 маусымдағы №433-3 ж бұйрығына толықтыру енгізу туралы бұйрығы негізінде Абай атындағы ҚазҰПУ тарихи ғылымдары бойынша (07.00.00. мамандығы) Хабаршы БҒСҚАК тізіміне енгізілген.

На основании приказа Комитета по надзору и аттестации в сфере образования и науки за №476 от 2005 г. о внесении дополнений в приказ от 26 июня 2003 г. №433-3 ж "Об утверждении Перечня изданий для публикации основных научных результатов диссертаций" Вестник КазНПУ им. Абая по историческим наукам (специальность 07.00.00) внесен в Перечень КНАСОН

On the basis of the decision of Committee for control in the sphere of education and science (order №433-3. from June, 26, 2003) Bulletin of Abai Kazakh national pedagogical university, series «Historical and socio-political sciences» is included into the list of issues to publish the basic scientific results of dissertations on historical sciences (speciality-0700 00).